

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

NEZİHE MUHİDDİN

(1889 - 1958)

**Türk Kadın Hakları savunucusu.
Kadınlar için seçme seçilme hakkını dile
getiren ilk aktivist.**

**Turkish woman human rights activist who
first broached the idea of women running
for political office.**

“

*Yaşadığım sürece inandığım davanın peşinden gittim.
Ama sanmayın ki bu kolay oldu. İşte bu yüzden gücümüzü
toplamak zorundayız, yoksa bu hayatın biz kadınların önüne
ördüğü duvarları aşmamız pek mümkün değil.*

*For as long as I've lived, I've pursued causes that I believed in.
But don't think for a minute that it was easy. That is why we
need to combine our forces. Otherwise, it will be impossible
to break down the barriers this life has placed in front of us
women.*

”

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

SEMİHA BERKSOY

(1910 - 2004)

Türkiye'nin uluslararası alanda tanınmış
ilk çok yönlü sanatçılarından biri.

**One of Turkey's first internationally
recognized versatile artists.**

“

*Ben kaderimi yaşadığım haksızlıklara rağmen hep hoş
karşıladım. Sanatımla baş başa mutlu oldum.
Çünkü beni sanattan başka hiçbir şey ilgilendirmiyordu.
Benim ruhumu sürükleyen, bende alev haline gelen bir
şey var; o da sanat aşkıdır.*

*I've always been optimistic about my destiny, despite all
the injustices I've faced. I've been happy to spend time
alone with my art, because nothing apart from my art
held any interest for me. There's something that pushes
my soul forward that comes to me in the form of a flame.
That is the love of art.*

”

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

DİLHAN ERYURT

(1926 - 2012)

**Astrofizikçi. NASA 1969 Apollo Başarı
Ödülü sahibi ve NASA'da çalışan
(1961-1973) ilk Türk bilim kadını.**

**Astrophysicist. First Turkish woman
scientist to work for NASA (1961-1973),
and in 1969 won the NASA Apollo
Achievement Award.**

*Yıllarca öncü çalışmalar yaptığı NASA'daki görevinin ardından
Apollo Başarı Ödülü'ne layık görüldü. Türkiye'de akademik
kariyerine kadro olmaması nedeniyle laborant olarak
başlayabildi. Yılmadı, hedefi, astrofizik konusundaki bilgisini
uluslararası düzeye ulaştırmaktı. Kariyerini kürsü kurduğu,
bölüm başkanlığı yaptığı aynı fakültede dekan olarak tamamladı.*

*She was awarded the Apollo Achievement Award following years
of pioneering work at NASA. Since there were no academic staff
positions in Turkey, she began her career as a lab assistant.
She never gave up. Her goal was to raise her knowledge
of astrophysics to the international level. She finished her
career as the dean of the faculty she founded and ran her own
department.*

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

GÜL ESİN

(1901 - 1990)

Türkiye'nin ilk kadın muhtarı. 1933 yılında Aydın'ın Çine ilçesi Karpuzlu bucağında muhtarlık yaptı, Atatürk'ten özel ödül aldı.

First woman muhtar. Muhtar of the the Karpuzlu Çine parish in the province of Aydın in 1933. Received a special honor from Atatürk.

1933 yılında 32 yaşındayken 500 oyla, 4 erkek rakibine fark atarak Demircidere köyü muhtarı oldu. Kahvehanelerde kumar oynamayı yasakladı, kız kaçırma olaylarını önledi ve resmi nikâh işlerini düzene soktu. Kendi döneminde yerel yönetimlerde kadınların yer alabileceğini gösterdi.

In 1933, at age 32, she became the mukhtar of the village of Demircidere after beating her 4 male rivals in a landslide victory with 500 votes. She banned gambling in coffee houses, put a stop to the abduction of women, and put in place measures to regulate official marriages. She showed that women could also participate in local government during her era.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

İOANNA KUÇURADI

(1936)

Kadın filozof. Uluslararası Felsefe Cemiyetleri Federasyonu Başkanı (1998-2003) ve 21. Dünya Felsefe Kongresinin Organizatörü. Dünyadaki güncel düşünürler arasında öncü bir kişiliktir.

Woman philosopher. President of the International Federation of Philosophical Societies (1998-2003) and organizer of the 21st World Congress of Philosophy, Kuçuradi is a leading figure in the world community of contemporary thinkers.

Felsefe konusunda Türkiye'nin öncü ismi olarak ön plana çıktı. Tek tek kişilerin haklarını ve değerlerini ortaya çıkaracak bir etiğin gerekliliğine inandı ve bu amaçla çalıştı. İnsan hakları konusunda birçok çalışması vardır. Uluslararası Felsefe Kuruluşları Federasyonu ve Felsefe Kurumu başkanıdır.

She emerged as Turkey's leading figure in the field of philosophy. She believed in a single code of ethics that would determine the rights and values of every single person and worked toward achieving this goal. She has published numerous works on human rights. She is president of the International Federation of Philosophical Societies and head of the Philosophy Institution.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

LEYLA AĞAÇKOPARAN

(1964)

İlk Türk kadın ağır vasıta şoförü.

Turkey's first woman truck driver.

Otomotiv sektöründe erkeklere rağmen mesleğini yapabilmek için gözünü karartmış, önündeki yolda çıkan her engeli aşmış ve o yollara düşmüştür. Sınırlarını evinin duvarlarının dışına taşıyan, sınırları zorlayan bir kadın.

Despite the field being dominated by men, she was determined to make a career for herself in the automotive sector, overcoming all obstacles before finally taking to the road. She was truly a woman who pushed her limits and boundaries outside the confines of her home.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

MUALLA EYÜBOĞLU

(1919 - 2009)

Türkiye'nin öncü kadın mimarı.

Turkey's pioneering woman architect.

Uzun yıllar Köy Enstitüleri'nin kuruluşunda mimar, inşaat sorumlusu ve öğretmen olarak çalıştı. Aynı zamanda Türkiye'nin birçok kültürel mirasının restore edilmesine de katkıda bulundu. Topkapı Sarayı gibi birçok eser onun sayesinde korundu ve bugünlere ulaştı. O hep "Biz bu memleketi sevdik, gerisi boş" dedi.

She worked for many years as an architect, construction foreman, and teacher during the founding of the Village Institutes. She also contributed to the restoration of numerous cultural heritage sites in Turkey. It was thanks to her that sites such as the Topkapı Palace were preserved and survived down to this day. Her mantra was, "We've always loved this country. The rest is nonsense."

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

—

SABİHA RIFAT GÜRAYMAN

(1910 - 2003)

İlk Türk kadın mühendis. Fenerbahçe erkek voleybol takımının 1929'da şampiyon olduğu seneki kaptanı.

First Turkish female engineer. Captain of the Fenerbahçe men's volleyball team when they won the championship title in 1929.

—

Anıtkabir'in inşaatında başmühendis olarak çalıştı. Sahada çalışan ilk kadın inşaat mühendisidir. "Bir kadının emri altında çalışmayız" diyen işçileri onlarla birlikte çalışarak ikna etti. Yaptığı ilk köprüye, saygısını kazandığı köylüler ona atfen "kız köprüsü" adını verdi. Kız köprüsü halen iki yakayı birbirine bağlamaya devam ediyor.

She was the lead engineer working on the construction of Anıtkabir. She was the first woman civil engineer to work in the field. She persuaded workers who complained about "taking orders from a woman" by working with them. Villagers whose respect she was able to earn named the first bridge she built "kız köprüsü" (the girl's bridge). The Girl's Bridge continues to unite the two sides to this very day.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

SAFİYE ALİ

(1894 - 1952)

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın tıp doktoru ve tıp eğitimi veren ilk kadındır. Anne çocuk sağlığı üzerine çalışmalar yapan Safiye Ali'nin adı Süt Damlası Bakımevleri ile anılır.

Turkey's first female medical doctor and lecturer in medicine. Safiye Ali is known for her research on women's health and pediatrics and is synonymous with the Sut Damlasi Nursing Homes.

Yurt dışında eğitimini tamamlayıp yurduna dönen Safiye Ali özellikle kadın hastalıkları ve çocukların sağlığı konusunda uzmanlaşmış ve binlerce hayat kurtarmıştır. İlk açtığı muayenehanede, bir kadın doktor olarak, uzun süre hastaların güvenini kazanmak için çaba sarf etti. Ancak sonra kapısındaki kuyruk hiç bitmedi.

After returning home following her studies overseas, Safiye Ali specialized in women's health and pediatrics and was responsible for saving thousands of lives. After launching her first practice, she worked for many years to gain the confidence of her patients. In later years, however, there was no end to the queues that gathered outside her door.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

SELMA RIZA FERACELİ

(1872 - 1931)

**Türk kadın gazeteci, Hilal-i Ahmer Cemiyeti
genel sekreteri ve yazar.**

**Turkish woman journalist, writer, and secretary
general of the Hilal-i Ahmer Society.**

*Zorunlu olarak yurt dışında başladığı gazetecilik kariyerini
Meşrutiyet sonrası yurduna dönerek sürdürdü. Döneminin
kadın dergilerine kadınların durumu ile ilgili yazdığı yazılar
ile öncü oldu. Buna rağmen, ilk romanı okuyucusuyla 107 yıl
sonra buluşabildi.*

*She continued her journalism career, which she was forced
to begin overseas, following her return to the country after
declaration of the constitutional monarchy. Articles she
wrote for women's magazines of the time about the plight of
women made her a pioneer. Despite all that, it took 107 years
for her first novel to be published.*

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

SUAT BERK

(1901 - 2002)

İlk kez hâkim olarak tayin edilen üç kadından biri. 1930 yılında hâkimliğe başladı.

One of 3 of the first women to be appointed judges in Turkey. Started her career in 1930.

Dünyanın ilk kadın sulh hâkimidir. 21 yaşında hâkimliğe başlayan Berk, "Ben zannedirdim ki herkes mahkemeleri dinlemek için, işleri olanlar geliyor, meğerse hâkim kadını seyretmek için geliyorlarmış" diyen hukukçumuzdur. Dünyada ilk kez bu topraklarda kadına, hüküm verme yetkisi verilmiştir.

She was the world's first woman magistrate. Berk, who began her career as judge at age 21, said, "I always assumed that people came to court to listen or sort out their affairs. I later found out that they were there to look at women judges. " For the first time in world history, a woman in this country was granted the authority to issue legal rulings.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

SEMİHA ES

(1912 - 2012)

Kadın savaş fotoğrafçısı, Kore, Vietnam ve Ruanda gibi savaş bölgelerinde bulundu.

Woman combat photo journalist, worked in warzones such as Korea, Vietnam, and Rwanda.

Savaş alanında kadın olduğu anlaşılmasın diye ellerini gizleyen, döneminde yayınlanmayacağını bile bile savaşın hapsettiği yüzlerin hikayesini anlatmak için ülke ülke gezen, annesine sıkıca sarılarak veda anını uzatan askerleri ve kelimelerle anlatılamayacak daha bir çok fotoğraf çeken Türkiye'nin ilk kadın savaş fotoğrafçısı.

Turkey's first woman combat photojournalist, who had to hide her hands to avoid being identified as a woman in warzones, went from country to country to tell the story of faces imprisoned by conflict, knowing full well that her photos would not be published during her lifetime, and took numerous poignant photos, including of soldiers who hugged their mothers tightly as they tried to prolong their farewells.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

MÜFİDE İLHAN

(1911 - 1996)

**İlk Kadın İl Belediye Başkanı.
First Woman Provincial Mayor.**

1950'de Mersin Belediye Meclisi tarafından başkan olarak seçildi. Çok kısa sürede kentin yüzünü ve kültürünü değiştirmeyi başardı. İlkelerinden taviz vermedi. En büyük engel belediye yerel yönetimlerde kadın görmeye alışık olmayan eski yöneticilerdi. Öte yandan en büyük desteği Mersin halkından ve özellikle kadınlardan gördü.

She was elected mayor in 1950 by the Mersin Municipal Assembly. She managed to transform the face of the city and its culture in a very short amount of time. She never compromised on her principles. The biggest obstacles to her career were former administrators unused to seeing a woman working at a senior level in local government. Regardless, her biggest supporters were the people of Mersin and its women.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

HALET ÇAMBEL

(1916 - 2014)

**Hitit hiyerogliflerinin çözülmesini
sağlayan kadın.**

**The woman who deciphered the
Hittite hieroglyphs.**

Arkeoloji'nin duayeni, kendini Hititli diye tanımlayan birçok başarılı arkeoloğün hocası. Bir öğretmen ve yurttaş olarak sorumluluklarını yerine getirmek için elli yıldan fazla aktif çalışmış, aynı zamanda ülkesini olimpiyatlarda temsil eden ilk Türk kadın sporcu olmuştur.

A leading scholar of archaeology and teacher of numerous accomplished archaeologists who called herself a member of the Hittite community. She worked actively for over 50 years to fulfill her obligations as a teacher and citizen and was also the first Turkish sportswoman to represent her country in the Olympics.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

REMZİYE HİSAR

(1902 - 1992)

**Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın kimyacısı
ve Madam Curie'nin tek Türk öğrencisi.**

**First Turkish woman chemist of the Republican
Era and Marie Curie's only Turkish student.**

“

*Bir kadın sesini tarih içinden duyabilmek için bu sesi iyi
dinlemek gerekir. Belki bu ses başarıya ulaşmak için hala
erkeklerden daha fazla çalışması gereken hemcinslerime
yol gösterici olur.*

*To hear a woman's voice echo throughout history, one
must listen to that voice carefully. Perhaps that voice will
guide people of her gender, who have to work harder than
their male counterparts to achieve success.*

”

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

BEDİA MUVAHHİT

(1897 - 1994)

Tiyatro öncüsü.

Thespian pioneer.

Şehir Tiyatrolarında 200'ün üzerinde oyunda rol alan Bedia Muvahhit, Osmanlı İmparatorluğu döneminde bir kamu kuruluşunda çalışma hakkını elde eden ilk kadınlardan biridir. Halide Edip'in Ateşten Gömlek romanı sinemaya uyarlanmak istendiğinde, başroldeki kadınları ancak bizden birisi oynayabilir demesi üzerine beyaz perdedeki ilk kadın oyuncu da o olur.

Bedia Muvahhit, who starred in over 200 roles at the City Theaters, was among the first women living in the Ottoman Empire to acquire the right to work at a public institution. She also became the first Turkish woman to star on the silver screen, in a film adaptation of Halide Edip's novel Ateşten Gömlek (Shirt of Fire), when she insisted that only someone from their company could play the leading role.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

AZRA ERHAT

(1915 - 1982)

**Kadın filolog. İlyada ve Odysseia'yı
Türkçe'ye çevirdi.**

**Female philologist. She translated
Homer's Iliad and Odyssey into Turkish.**

Türkiye'de antik dönemin mitolojik kahramanları onun çevirileri sayesinde yaygınlaştı. Klasik anlamda Türkçe beşeri bilimlerin temelini atmıştır. Mavi yolculuk kavramını bizimle tanıştırdı, neden ölmeyen önce bu yolculuğa çıkmak gerek sorularının cevabı onun yazılarının ana konusu oldu.

Mythological heroes from antiquity became widely known in Turkey thanks to her translations. She was also responsible for laying the foundations of the social sciences in Turkey. She introduced us to the concept of the Blue Voyage and, prior to her death, wrote articles that centrally revolved around why people should go on these voyages.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

HATİCE NÜZHET GÖKDOĞAN

(1910 - 2003)

Gökbilimci.

Cosmologist.

İstanbul Teknik Üniversitesinde ders veren ilk kadın akademisyendir. Türkiye'de yeni başlayan akademik çalışmaların yurtdışında kabul görmesi, yurtdışından birçok önemli bilim insanının Türkiye'ye getirilmesi, Türkiye'nin en önemli astronomlarının yetişmesini ona borçluyuz.

The first woman to teach at Istanbul Technical University. Among her many achievements are the international acceptance of academic research (which had only just begun in Turkey), having many eminent scientists brought over to Turkey from overseas, and educating Turkey's leading astronomers.

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

FATMA ALİYE TOPUZ

(1862 - 1936)

Kadın hakları öncüsü ve romancı.

Women's rights pioneer and novelist.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk profesyonel Türk kadın romancısıdır. Batılı kıyafetlerle kamusal hayatta boy gösteren ilk kadınlardan biridir. Yazar, çevirmen ve romancı olarak sürdürdüğü kariyeri boyunca sosyal sorumluluğunu da yerine getirmeye özen göstermiştir. Hilal-i Ahmer Cemiyeti'ne (bugünkü Kızılay) üye olan ilk kadındır.

She was the Ottoman Empire's first professional Turkish woman novelist. She was among the first women to go out in public sporting modern-day Western fashions. Throughout her career as an author, translator, and novelist, she was careful to fulfill her social responsibilities. She was the first woman to become a member the Hilal-i Ahmet Society (known today as the Red Crescent).

Avrupa Birliđi
Türkiye Delegasyonu

TÜRKİYE'NİN ÖNCÜ KADINLARI

Topluma öncülük eden kadınları
saygı ile anıyoruz.

WOMEN WHO LED THE WAY

We remember with respect the
women who were pioneers in society.

SAMIYE CAHİD MORKAYA

(1897 - 1972)

Türkiye'nin ilk kadın otomobil yarışçısı.

Turkey's first woman racecar driver.

Türkiye'nin ilk ehliyetli kadın sürücüsüdür. Katıldığı yarışlarda dereceye girdi. İlk defa birinci olduğunda sırf kadın olduğu için yarışın iptal edilmesini istediler. Onun sayesinde 1932 yılında mahkeme tutanaklarına "Bir kadın da otomobil yarışlarına katılabilir ve birinci gelebilir" kaydı geçti.

She was the first Turkish woman to acquire a driver's license, and she managed to place near the top in the races she competed in. After her first win, there were calls to cancel the race solely on the basis that she was a woman. Thanks to her efforts, court transcriptions on record from 1932 say, "A woman may participate in and place first in an automobile race."

